

להתפלל כדי לזכות בלוטו

Category: ויקרא, צו

כשיהודי היה מביא קרבן וצופה בתהליך, הדבר הביא לו הרהורי תשובה. כיצד ניתן להקריב בזמננו קורבנות?

בגלל שאתה נודניק?

יש שבתות שאני מבחין שכל הנוכחים בבית הכנסת מתפללים בהתרכזות מיוחדת ומתוך כוונה גדולה, ממש תפילה אמיתית שנובעת מעומק הלב. ואז אני נזכר שבשבוע הקרוב יש הגרלת לוטו על כמה מאות מיליוני דולרים?

לפעמים אנשים באים אלי ומבקשים שאתפלל עבורם שהם יהיו הזוכים המאושרים, והם אף מבטיחים לי בתמורה מחצית מהסכום לבית הכנסת.

מסופר על יהודי קשיש שהתגורר במושב זקנים ובכל שבוע הוא נהג לרכוש כרטיס לוטו. והוא היה מבקש מהילדים שלו שיבדקו אם הוא זכה בהגרלה. ביום מן הימים אחד הבנים גילה שהאבא זכה במיליון דולר. הם שמחו מאד אבל ביחד עם זאת הם חששו לספר לו את החדשות, כי אולי מרוב התרגשות הוא עלול להתמוטט חלילה.

הם החליטו לפנות אל הרב, מתוך בטחון שהרב החכם כבר ימצא דרך נאותה וזהירה לגלות לאביהם על הזכייה הגדולה. הרב שמח לקבל על עצמו את השליחות והלך לבקר את הישיש כדרכו בכל שבוע. הוא פתח עמו בדברים על הא ועל דא, ואז, כבדרך אגב, הוא שאל את הישיש: "תגייד לי, מה היית עושה אם היו מספרים לך שזכית במיליון דולר?". הזקן השיב: "כבוד הרב, הייתי תורם חצי מהסכום לבית הכנסת שלך". לשמע הדברים, הרב התמוטט?

השאלה היא, מהי המטרה האמיתית של התפילה שאנחנו מתפללים. אם המטרה היא רק בקשת צרכיו של האדם? הרי שלשם כך מספיקות שתי דקות שבהן אתה מפרט את בקשותיך ואומר את מה שאתה צריך, ובכך מסיים את התפילה.

מסופר על יהודי שהגיע לבית הכנסת וסיפר לרב בשמחה: באתי פעם אחת לבית הכנסת ומיד אחר-כך זכיתי בלוטו! שאל אותו הרב: איך זה יכול להיות, הרי אני מתפלל כל יום ואני לא זוכה לניסים כאלו, ואתה בא רק פעם אחת ומיד נענה וזוכה?! השיב אותו יהודי: כבוד הרב, זה בגלל שאתה נודניק?

למה קורבנות?

השבוע אנחנו קוראים את פרשת צו. כל הפרשה מתחילתה ועד סופה עוסקת בקורבנות, אבל כשקוראים את ההפטרה אנחנו מגלים דברים הפוכים: הנביא ירמיהו אומר "כה אמר ה' לא דברתי את אבותיכם ולא צויתים ביום הוציאי אותם מארץ מצרים על דברי עולה וזבח כי אם שמעו בקולי והייתי לכם לאלקים" (ירמיהו ז, כב).

הנביא אומר בשם ה' שבשעת יציאת מצרים הקב"ה לא ביקש מבני ישראל שיקריבו לפניו קורבנות כי אם שישמעו בקולו. לכאורה זה לגמרי לא מובן; נכון אמנם שבעשרת הדברות לא מוזכר שום ענין של קורבנות, אבל חומש ויקרא [2] שנקרא גם "ספר הקורבנות" [3] נאמר מיד בצאתם ממצרים. ואם כן כיצד אומר הנביא שהקב"ה לא ביקש מהם קורבנות.

אלא מסבירים המפרשים שכל המטרה של הקורבנות היתה כדי לעזור להם לעשות תשובה ולהתקרב אל הקב"ה. כאשר יהודי מביא קורבן והוא רואה שמקריבים את החלב והדם של הבהמה על המזבח [4] זה יזכיר לו שגם הוא צריך להתקרב לה' ולעשות תשובה. וכפי שהרמב"ן מבאר "שיחשוב האדם [5] כי חטא לאלוקיו [6] וראוי לו שישפך דמו וישרף גופו לולא חסד הבורא שלקח ממנו תמורה" (ויקרא א, ט). כוונתו של הנביא היא שהבאת קורבנות ללא תשובה [7] אינה לפי רצונו של הקב"ה ולא זאת הוא ביקש.

כאשר נחרב בית המקדש השני, עם ישראל הרגיש שהוא איבד את הכל. עד אז כל החיים התנהלו סביב בית המקדש, וכעת כאשר נחרב הבית הם לא ידעו כיצד יהיה ביכולתם לכפר על העוונות ולהתקרב אל הקב"ה.

מסופר באבות דרבי נתן: "פעם אחת היה רבן יוחנן בן זכאי יוצא מירושלים, והיה רבי יהושע הולך אחריו, וראה בית המקדש חרב". רבי יהושע היה תלמידו הקרוב ביותר של רבי יוחנן בן זכאי. "אמר רבי יהושע: אוי לנו על זה שהוא חרב, מקום שמתכפרים בו עוונותיהם של ישראל. אמר לו: בני, אל ירע לך, יש לנו כפרה אחת שהיא כמותה. ואיזה? זה גמילות חסדים, שנאמר: 'כי חסד חפצתי ולא זבח'. שכן מצינו בדניאל איש חמודות שהיה מתעסק בגמילות חסדים [8] מה הן גמילות חסדים שהיה מתעסק בהן? היה מתקן את הכלה ומשמחה, ומלווה את המת, ונותן פרוטה לעני, ומתפלל שלושה פעמים בכל יום ותפילתו מתקבלת ברצון".

כשבית המקדש נחרב, נמנע מיהודים להביא קורבנות בפועל כי הבית הגשמי נחרב, אבל חכמים לא התייאשו והמשיכו את הרעיון של הקורבן ברוחניות, וביטאו אותו בכמה מצוות שבהן משתקף רעיון ההקרבה:

צדקה

במצות צדקה אנחנו מוצאים את הרעיון של ההקרבה, כשיהודי נותן כסף שהוא עבד עליו קשה והשקיע בו דם ויזע, ובנוסף לכך הוא הרי יכול לרכוש בכסף הזה את "חיי נפשו" ² אוכל לעצמו ולילדיו, ובכל זאת הוא בוחר לתרום את הכסף לצדקה, הרי שבכך הוא מקריב חלק מחלבו ודמו להקב"ה (תניא פל"ד).

הכנסת אורחים: הגמרא במסכת מנחות (צז, א ² רש"י) אומרת "בזמן שבית המקדש קיים מזבח מכפר על האדם ועכשיו שאין בית המקדש קיים ² שולחנו של אדם מכפר עליו ² דנותן פרוסה לאורחים". כשאדם מזמין אורחים ומאכיל אותם על שולחנו הדבר נחשב בעיני הקב"ה כהבאת קורבן.

תענית

הגמרא במסכת ברכות (יז, א) אומרת: "בזמן שבית המקדש היה קיים אדם חוטא ומקריב קורבן ואין מקריבין ממנו אלא חלבו ודמו ומתכפר לו, ועכשיו ישבתי בתענית ונתמעט חלבי ודמי, יהי רצון מלפניך שיהא חלבי ודמי שנתמעט כאילו הקרבתי לפניך". כלומר, שעל ידי הצום יהודי מקריב קצת מחלבו ודמו לשם שמים, והדבר נחשב לו כהבאת קורבן (אגה"ת פ"ב).

הרבי מסביר שאין הדברים אמורים דווקא בצום של יום שלם, אלא אפילו אם אדם מאַחר את ארוחת הצהרים בשעה אחת נחשב לו הדבר כהקרבה וכקורבן ('שיחות קודש' תשל"א כרך ב עמ' 4).

תפילה

המילה קורבן משמשת גם מלשון קירוב. כלומר, שכל המטרה של הקורבן היא להתקרב אל ה'. כיצד מתקרבים אליו? אמרו חז"ל "תפלות כנגד תמידין תקנום" (ברכות כו, ב).

מטרתה של התפילה היא לא רק לבקש מאת הקב"ה שזכה בלוטו, אלא המטרה הפנימית היא להיות במחיצתו של הקב"ה. כמו אדם שנוסע לחופשה עם כל בני משפחתו שאין מטרתו בנסיעה לבקש מהם משהו מסוים, אלא פשוט להיות איתם ביחד. חסידים נוסעים לרבי לא רק לשם בקשת ברכה עבור הצרכים שלהם, אלא פשוט כדי להיות במחיצתו של הרבי ובד' אמותיו. זוהי ההנאה הגדולה ביותר שיש לחסידים. כך גם התפילה היא הזדמנות פז להתקרב אל הקב"ה, ממש כמו התוכן של הקרבת הקורבן בבית המקדש.

אולם הקורבן החשוב ביותר שיהודי יכול להביא לה' הוא בנוסף להתקרבות האישית שלו אל הקב"ה, זה לקרב אל ה' יהודי נוסף, להביא עוד יהודי לבית הכנסת, להזמין יהודי לליל הסדר,

זהו הקורבן שגורם "ריח ניחוח לה", "נחת רוח לפני", זה מביא לה' הכי הרבה נחת.